

<b>Målnummer:</b>	UM1737-08	<b>Avdelning:</b>	8
<b>Avgörandedatum:</b>	2009-01-20		
<b>Rubrik:</b>	Synnerligen ömmande omständigheter enligt 5 kap. 6 § utlänningslagen har inte ansetts föreligga för ett ensamkommande barn utan anhöriga i Sverige.		
<b>Lagrum:</b>	1 kap. 10 § och 5 kap. 6 § utlänningslagen (2005:716)		
<b>Rättsfall:</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>• MIG 2007:15</li><li>• MIG 2007:33</li></ul>		

---

**REFERAT**

A, som ensamkommande barn, reste in i Sverige den 22 september 2006 och ansökte om asyl samma dag. Hos Migrationsverket anförde A i huvudsak följande. Vid ett återvändande till Burundi riskerar hon att dödas av personer som förföljer hennes familj. Hennes farfar och farbror har dödats och de män som greps och fängslades för mordet har släppts och vill hämnas. Familjen har trakasserats och fått hotelsebrev. Hon har blivit slagen och hotad i skolan.

Migrationsverket avslog den 1 oktober 2007 A:s ansökan om uppehålls- och arbetstillstånd samt beslutade att utvisa henne. Som skäl för beslutet anförde verket bl.a. följande. A kan inte anses vara flykting på grund av etnisk eller politisk förföljelse eftersom myndigheterna grep och fängslade de män som dödade hennes farfar och farbror. A har inte anfört några omständigheter som tyder på att hon riskerar tortyr eller annan omänsklig behandling vid ett återvändande till Burundi. Hotet mot familjen utgör kriminella handlingar i Burundi. De utgår från enskilda individer och är inte sanktionerade av myndigheterna. Dessa kan inte anses sakna vilja eller förmåga att skydda enskilda personer mot övergrepp av detta slag, varför A:s problem är en fråga för de rättsvårdande myndigheterna i hemlandet. A har därför inte gjort sannolikt att hon riskerar sådana övergrepp som grundar rätt till uppehållstillstånd som skyddsbehövande. A har inte anfört sådana hälsoskäl som avses i 5 kap. 6 § utlänningslagen (2005:716) och hon har vistats i Sverige under förhållandevis kort tid. Hon har hela sin nära familj samt andra släktingar kvar i Burundi. Även med beaktande av 1 kap. 10 § utlänningslagen strider det inte mot barnets bästa att A återvänder till Burundi där hon har såväl sina sociala som kulturella rötter. Det finns inte heller anledning anta att A kommer att lida bestående skada i sin psykosociala utveckling genom att återvända hem.

A överklagade Migrationsverkets beslut. Hon vidhöll det hon tidigare åberopat och tillade i huvudsak följande. Hon är tutsier och på grund av sin etnicitet och politiska uppfattning känner hon en välgrundad fruktan för förföljelse. Hon vet inte var familjen befinner sig och hon har anpassat sig väl till svenska förhållanden. Hon lider av psykisk ohälsa.

Migrationsverket bestred bifall till överklagandet och anförde bl.a. följande. Den allmänna situationen i Burundi utgör inte grund för uppehållstillstånd. Den omständigheten att A är tutsier utgör inte i sig skäl för uppehållstillstånd. A:s hälsotillstånd och övriga omständigheter når inte upp till de krav som ställs för att ett uppehållstillstånd ska kunna ges på grund av synnerligen ömmande omständigheter.

Länsrätten i Stockholms län, migrationsdomstolen (2008-03-05, ordföranden Dahlin, skiljaktig, samt tre nämndemän, varav en skiljaktig), biföll överklagandet och beviljade A permanent uppehållstillstånd på grund av synnerligen ömmande omständigheter och anförde bl.a. följande.

#### Skyddsbehov

Migrationsdomstolen delar Migrationsverkets bedömning att det inte är sannolikt att A skulle bli utsatt förföljelse i hemlandet. Uppgiften att hon tillhör den etniska gruppen tutsi kan inte anses vara grund för flyktingskap. A har heller inte gjort sannolikt att den politiska aktivitet som släktingar till henne bedrivit skulle kunna innebära att hon riskerar förföljelse. Hennes familj har blivit utsatt för hot och trakasserier av enskilda personer och inte av burundiska myndigheter. Migrationsdomstolen anser att dessa hot och trakasserier inte är av den omfattning och intensitet att de berättigar till internationellt skydd. Hon har inte heller gjort sannolikt att hon uttömt möjligheterna att få myndigheternas skydd eller att undkomma trakasserier genom att bosätta sig i en annan del av landet. Hon har därför inte gjort sannolikt att hon är flykting eller skyddsbehövande i övrigt.

#### Synnerligen ömmande omständigheter

I läkarintyget utfärdat den 21 november 2007 anges att A bedöms vara måttligt till djupt deprimerad. Hon har suicidtankar och en svår sömnstörning och behandlas med antidepressiv medicinering. Läkaren får intrycket av att hon varit deprimerad ett längre tag men att detta förvärrats i samband med krisen som avvisningsbeskedet utlöste. Det finns en risk att hon gör sig själv illa och det finns stor anledning att fortsätta uppföljningen.

A har anpassat sig väl till det svenska samhället. Hon har lärt sig språket och hon presterar bra i skolan. I nuläget söker hon till gymnasiet. Hon har ingen kontakt med sina föräldrar eller andra släktingar i Burundi. Situationen vid ett eventuellt återvändande skulle därför vara svår för henne.

Migrationsdomstolen finner vid en samlad bedömning, framför allt med hänsyn till A:s hälsotillstånd och osäkra situation i hemlandet, att det föreligger sådana synnerligen ömmande omständigheter att hon bör beviljas uppehållstillstånd med stöd av 5 kap. 6 § utlänningslagen. Härvid har beaktats att A är ett barn.

Rådmannen Dahlin var skiljaktig och anförde i huvudsak följande. Hon är ense med majoriteten att A inte är att betrakta som flykting eller skyddsbehövande i övrigt. Hon instämmer i vad majoriteten anför fram till och med första stycket under rubriken synnerligen ömmande omständigheter. Hon gör därefter följande bedömning. A:s psykiska tillstånd och suicidtankar kan inte antas bero på svår psykisk sjukdom utan har snarare föranletts av Migrationsverkets utvisningsbeslut. Hon går i skolan och presterar väl. Hon har anpassat sig i Sverige men hon har sin nära familj och släktingar kvar i Burundi. Hon vet inte var de finns för närvarande men det finns inget som talar för att de inte skulle finnas kvar i landet. Vid en sammantagen bedömning av vad som framkommit om A:s situation föreligger det inte sådana synnerligen ömmande omständigheter att hon bör tillåtas stanna i Sverige. Denna bedömning görs även med beaktande av att A är ett barn. Barnets bästa bör i denna situation vara att återförenas med sin familj i hemlandet. Överklagandet ska därför avslås.

Den skiljaktiga nämndemannen anförde följande. Mot bakgrund av vad som kommit fram i målet om A:s etnicitet och med beaktande av de uppgifter som hon har lämnat är det sannolikt att hon vid ett återvändande till hemlandet riskerar att bli förföljd på grund av sin etnicitet. På grund härav är A att betrakta som flykting. I övrigt var nämndemannen ense med majoriteten.

Migrationsverket överklagade migrationsdomstolens dom och anförde bl.a. följande. A har vistats i Sverige i drygt två år. Hon lider inte av någon livshotande psykisk eller fysisk sjukdom eller av ett synnerligen allvarligt funktionshinder. Hon går i skolan och har anpassat sig till svenska förhållanden. Hennes kärnfamilj och släktingar finns dock kvar i Burundi. Vid en sammantagen bedömning finner Migrationsverket att den relativt korta tid som A vistats i Sverige och vad som anförts om hennes hälsotillstånd, även med beaktande av att A är ett barn, inte medför att uppehållstillstånd kan beviljas på grund av synnerligen ömmande omständigheter enligt 5 kap. 6 § utlänningslagen. Inte heller i övrigt finns det skäl att bevilja A uppehållstillstånd i Sverige.

A bestred bifall till överklagandet och anförde bl.a. följande. Hon har fått en mycket stark anknytning till Sverige och är mycket väl integrerad i det svenska samhället genom skola, arbete, kamrater och socialt nätverk. Hon har inget att återvända till i Burundi och hon har periodvis mått mycket dåligt, dels på grund av oron för vad som ska hända med henne, dels på grund av oron för familjen i Burundi som hon inte lyckats få kontakt med. Hon har ingen aning om var familjen finns och hon vet inte ens om den fortfarande lever.

Kammarrätten i Stockholm, Migrationsöverdomstolen (2009-01-20, Trägård, Råberg och Jonsson, referent), yttrade:

#### Skyddsbehov

Migrationsöverdomstolen finner, i likhet med underinstanserna, att A inte är att anse som flykting eller skyddsbehövande i övrigt enligt 4 kap. 1 och 2 §§ utlänningslagen.

#### Synnerligen ömmande omständigheter

Enligt 5 kap. 6 § första stycket utlänningslagen får, om uppehållstillstånd inte kan ges på annan grund, tillstånd beviljas en utlänning om det vid en samlad bedömning av utlänningens situation föreligger sådana synnerligen ömmande omständigheter att han eller hon bör tillåtas stanna i Sverige. Vid bedömningen ska särskilt beaktas utlänningens hälsotillstånd, anpassning till Sverige och situation i hemlandet.

Av förarbetena till bestämmelsen framgår bl.a. följande. Begreppet hälsotillstånd tillåter beaktande av hela hälsoskalan - graden av friskhet eller sjukdom samt funktionsförmågan. Ett skäl för uppehållstillstånd kan vara att utlänningen har en livshotande fysisk eller psykisk sjukdom eller lider av ett synnerligen allvarligt funktionshinder. När det gäller utlänningens anpassning till Sverige ska det vara fråga om en anpassning till svenska förhållanden under en avsevärd laglig vistelsetid. Det väsentliga är vilken anknytning sökanden fått till Sverige. Tiden för vistelsen kan inte ensamt vara avgörande vid tillståndsprövningen. Med situationen i hemlandet avses bl.a. sökandens anknytning till detta land, t.ex. familjemedlemmar som finns kvar där och den tid personen har levt där (prop. 2004/05:170 s. 280 f.).

Enligt 5 kap. 6 § andra stycket utlänningslagen får barn beviljas uppehållstillstånd även om de omständigheter som kommer fram inte har samma allvar och tyngd som krävs för att tillstånd ska beviljas vuxna personer.

När det gäller barn ska även 1 kap. 10 § utlänningslagen beaktas. Enligt bestämmelsen ska i fall som rör ett barn särskilt beaktas vad hänsynen till barnets hälsa och utveckling samt barnets bästa i övrigt kräver. Bestämmelsen motsvarar 1 kap. 1 § andra stycket andra meningen i 1989 års utlänningslag (1989:529) och har sin bakgrund i Sveriges anslutning till FN-konventionen om barnets rättigheter. I förarbetena till bestämmelsen anförts bl.a. att de humanitära skälen bör kunna vara av något mindre allvar och tyngd för att

uppehållstillstånd ska beviljas när barn berörs. Prövningen av barnets bästa kan dock inte i förhållande till utlänningslagstiftningen ges en så långtgående innebörd att det nästan blir till ett eget kriterium för uppehållstillstånd att vara barn (prop. 1996/97:25 s. 247 f.).

I förarbetena till 5 kap. 6 § andra stycket utlänningslagen uttalar regeringen när det gäller barn bl.a. följande. Omständigheter i ett barns ärende behöver inte ha samma allvar och tyngd som krävs för att vuxna personer ska kunna få uppehållstillstånd. Bestämmelsen innebär t.ex. att när det gäller sjukdom behöver det inte vara fråga om en livshotande sjukdom för att uppehållstillstånd ska kunna beviljas ett barn med vårdbehov. Faktorer som barnets framtida utveckling och livskvalitet ska här vägas in liksom vårdmöjligheterna i hemlandet och de ekonomiska åtaganden som kan bli följden om ett uppehållstillstånd beviljas. Det är naturligt att ett barn i många avseenden snabbare anpassar sig till nya förhållanden, men ett barns anpassning till svenska förhållanden kan inte ensamt tillmätas avgörande betydelse. En samlad bedömning måste alltid göras. Vid denna bedömning kan dock styrkan i de sammantagna skälen vara något lägre för att uppehållstillstånd ska kunna beviljas ett barn än för vuxna. Vid införandet av portalparagrafen om hänsynen till barnets bästa uttalade sig regeringen om vissa avvärjningsfrågor beträffande barn (prop. 1996/97:25). Där konstaterades att principen om barnets bästa i många ärenden får anses tala för att medge bosättning i Sverige, dels i fråga om barn som kommer hit från krigshärjade länder och dels i fråga om barn som lider av sjukdomar eller handikapp som inte kan behandlas i hemlandet. Regeringen tog dock avstånd från den etnocentriska syn som innebär att barn närmast regelmässigt skulle anses ha det bäst i Sverige, oavsett språklig, kulturell och nationell bakgrund och tillhörighet. Att ett barn som följt med sina föräldrar till Sverige även följer med föräldrarna när de måste återvända till hemlandet kunde alltså inte i sig anses som negativt för barnet. Regeringen fann alltså att det inte kan sägas att det generellt skulle allvarligt skada ett barn i dess psykosociala utveckling att följa med sina föräldrar till ett annat land, i all synnerhet om det rör sig om hemlandet. Bestämmelsen i 5 kap. 6 § utlänningslagen är inte avsedd att ändra dessa ställningstaganden (prop. 2004/05:170 s. 281 f.).

När det gäller barn som kommer ensamma till Sverige anför regeringen bl.a. följande i prop. 1996/97:25 s. 250 f. En självklarhet är att för barn liksom beträffande vuxna noga utreda varje påstående om risk för förföljelse eller andra omständigheter som ger behov av skydd i Sverige. När detta inte är fallet bör huvudinriktningen i arbetet med de barn som kommer ensamma vara att vidta alla de åtgärder som är möjliga för att barnen så snabbt som möjligt ska kunna återförenas med sina föräldrar i hemlandet. - - Är det fråga om ett barn som efter noggrann utredning befinns vara i verklig mening övergivet, anser regeringen att barnet ska beviljas permanent uppehållstillstånd. Därmed tar Sverige ansvaret för de barn som tagit sig hit och inte kan påräkna en tillfredsställande omvårdnad av anhöriga eller institutioner i sitt hemland.

Migrationsöverdomstolen gör följande bedömning.

Tillståndsgrundern synnerligen ömmande omständigheter är av undantagskaraktär och bestämmelsen ska tillämpas restriktivt. Det ska vara fråga om situationer som inte omfattas av någon av huvudgrunderna för uppehållstillstånd. Vid bedömningen av om det föreligger synnerligen ömmande omständigheter ska de olika omständigheter som finns i målet vägas samman. Det krävs att omständigheterna är sådana att utlänningens sammanvägda situation framstår som synnerligen ömmande (jfr MIG 2007:15 och MIG 2007:33).

Vad gäller A:s hälsotillstånd har det efter det att läkarintyg ingavs till migrationsdomstolen i december 2007 inte anförts något om att A:s hälsotillstånd nu skulle vara sviktande. Det finns sålunda inget som visar att

hälsotillståndet är sådant att hennes framtida utveckling på ett avgörande sätt skulle äventyras genom att hon återvänder till hemlandet. Det saknas därför förutsättningar för att bevilja A uppehållstillstånd av medicinska skäl.

Beträffande A:s anpassning till Sverige och situation i hemlandet gör Migrationsöverdomstolen följande överväganden. A har vistats i Sverige sedan september 2006. Hon har således, även med beaktande av att hon är ett barn, vistats en relativt kort tid i Sverige. Även om A i viss utsträckning har hunnit anpassa sig väl till svenska förhållanden får hon anses ha betydligt starkare anknytning till hemlandet än till Sverige. Minderåriga barn bör vistas hos sina föräldrar. A har i början av sin vistelse i Sverige uppgett att hon haft kontakt med sina föräldrar efter inresan och att de vet att hon befinner sig här. Hon har därefter uppgett att hon nu inte längre har någon kontakt med sin familj och att hon inte vet var den finns eller om familjemedlemmarna fortfarande är vid liv. Till stöd härför har hon gett in en skrivelse från en person bosatt i Sverige som uppger att försök har gjorts att hitta familjen i Burundi, men att detta hittills misslyckats. Någon utredning som visar att familjen är försvunnen eller inte längre är vid liv föreligger dock inte i målet. Omständigheterna får snarast anses tala för att familjen finns kvar i Burundi. Det får därför antas att A kan få en tillfredsställande omvårdnad genom återförening med sina anhöriga eller i vart fall genom någon organisation eller institution i Burundi. A har vidare fått sina grundläggande materiella behov, liksom behoven av omvårdnad och skolgång, tillgodosedda i hemlandet. Det finns inget som tyder på att A vid ett återvändande till Burundi inte skulle få dessa behov tillgodosedda på nytt. Vad gäller den allmänna situationen i Burundi kan den inte anses vara sådan att den i sig är tillräcklig för att bevilja A uppehållstillstånd. Inte heller det A utsatts för i skolan i Burundi utgör sådana synnerligen ömmande omständigheter att uppehållstillstånd kan beviljas. Det finns således inte någon enskild omständighet som är tillräcklig för att A ska kunna beviljas uppehållstillstånd med stöd av 5 kap. 6 § utlänningslagen.

Även med beaktande av att omständigheterna i ett barns ärende inte behöver ha samma allvar och tyngd som krävs för att vuxna personer ska kunna få uppehållstillstånd, finner Migrationsöverdomstolen inte heller vid en samlad bedömning att förhållandena i målet är sådana att A kan medges uppehållstillstånd på grund av synnerligen ömmande omständigheter.

Migrationsöverdomstolens avgörande. Migrationsöverdomstolen bifaller överklagandet och fastställer Migrationsverkets beslut.

---

**Sökord:** Anpassning; Barn; Ensamkommande barn; Hälsotillstånd; Minderårig; Samlad bedömning; Situation i hemlandet; Synnerligen ömmande omständigheter; Vistelsetid

**Litteratur:** Prop. 1996/97:25 s. 247 f.; Prop. 2004/05:170 s. 280 f.

---